

SCHEFFER, CARL FREDRIK, MICHELESSI,
DOMENICO

Handlingar, rörande h.k.h.
kron-printzens, vår nu regerande
allernådigste konungs, Gustaf III.
upfostran; författade af grefwe Carl
Fred. Scheffer ... Stockholm, tr. i k.
tryckeriet hos H. Fougst, 1773

1773

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Kongl. Biblioteket.
STOCKHOLM.

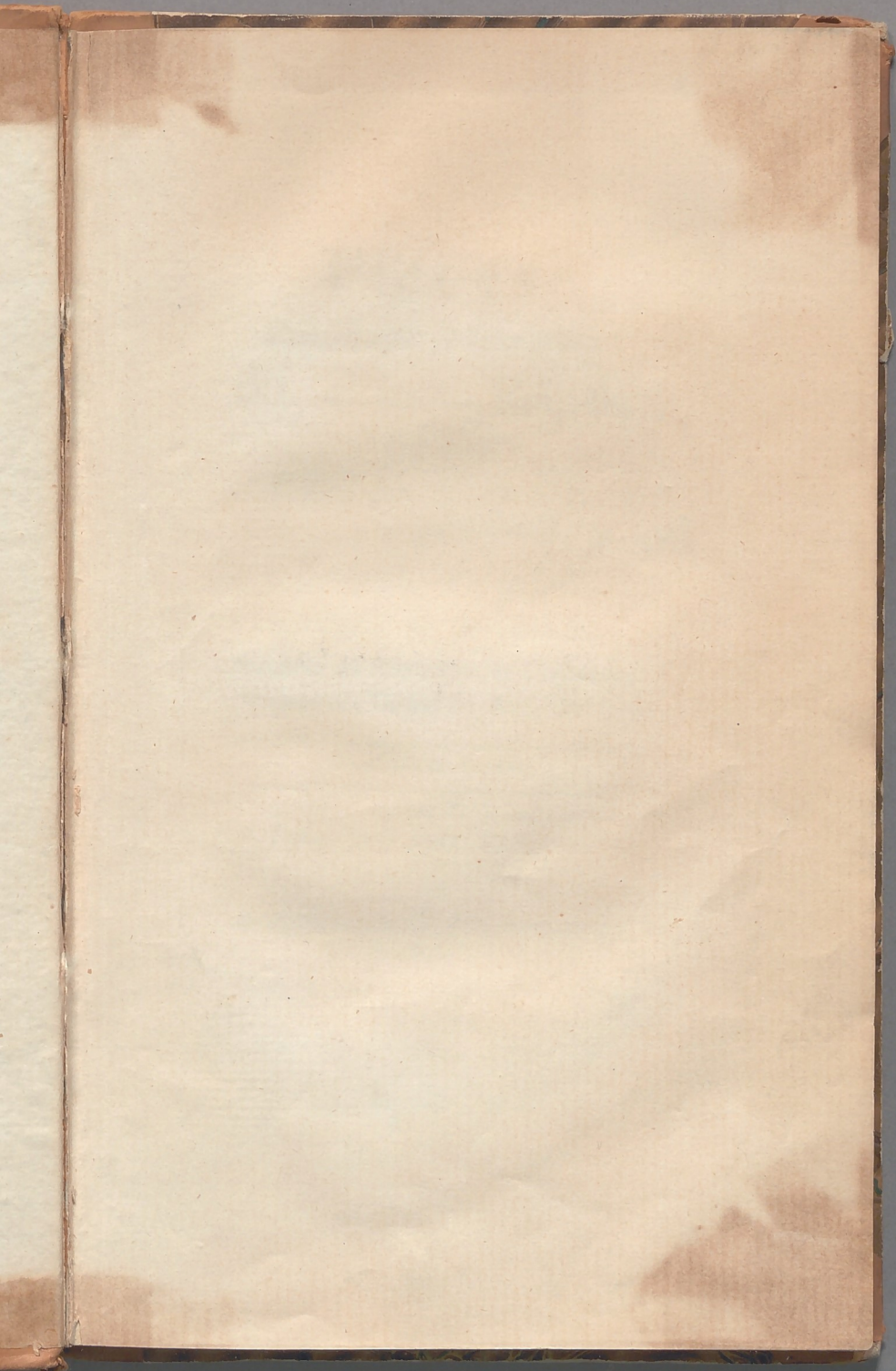
Historia.

Svensk.

U. N. - 9. 24. A.

1700-1829

Scheffer, C. F.

På franska och Svenska.

Utg. af Michelelli.

Heft
8.
U. S. - G. A.
0

Handlingar,
Rörande
S. K. S. Kron-Prinsens,
Vår nu Regerande Allernädigste
Konungs,
GUSTAF III.
Ljfosfran;

Författade af
Grefve **CARL FRED. SCHEFFER**,
Swea Rikes Råd, Ridd. Commendeur och
Cansler af alla Kongl. Maj:ts Orden.
f. d. Gouverneur för Deras Kongl.
Högheter Kron-Prinsen och de
Kongl. Arf-Prinsarne.

*Sic docuit regnare - - sic casta juventa
Frana dedit, teneros sic moribus im-
buit annos.*

CLAUD.

Stockholm,
Tr. i K. Tryckeriet hos H. Fougst, 1773.

Til
Hans Kongl. Høghet
Prins
CLEMENT
Af Sachsen,
Churfurste af Trier, Biskop
af Augsburg, Coadjutor
af Elwangen &c. &c.

THE
NEW YORK
CLEMENT
STREET
OFFICE OF THE
CITY OF NEW YORK
1870

Nådige Herre.

Eder Kongl. Høghets wördade
namn ger mig anledning at
så wäl på Fransyska som
Swenska, utgifwa desse märkwärdige
Handlingar, författade af den för

träffelige Man, som varit wid
Svenska Häfvet, hwad fordom Aris-
toteles war wid det Macedoniska.

Aristoteles Eleve äröfrade måns-
ga Länder. Scheffers Eleve är-
öfrar alla hiertan. Den Förste
fiättrade fria Folkslag, utan annan
rättighet än den styrkan gifwer; rät-
tighet, om den så må kallas, den
alla Furstar håldre borde frukta än
nyttia. Den Andre, har brutit
de fiättrar, som förtrykte Des Fäder-
nesland, hwilket ingen mera frihet
ägde, än den at önska sig en be-
friare.

Aristoteles förwärfwade skatter
wid Häfvet. Grefwe Scheffers
skatter äro des dygder, des snille.
Des största belöning är des Med-
borgares sällhet och Konungens ära,
den enda ära GUSTAF esters
sträfwat, at wara älskad af Sit
Folk.

Eder Kongl. Högghet får här med nöje inhämta den ordning som blifwit i afctagen, til at dana åt denna tappra och redliga Nation en Prins, som skulle uplifwa des forna Konungars Mildhet och Hieltemod. Författaren til desse Skrifter har icke mistagit sig, då han spådt, at GUSTAF ADOLPH skulle ännu styra Sveriges Rike i GUSTAF den III:s Person.

Jag wet huru nära Eder Kongl. Högghet deltager uti alt hvad som angår denne dygdige Monark, som, lik Eder Kongl. Högghet, är en Fader för Sine Undersåtare. Ingen ting är naturligare, än at Furstar af lika hiertelag, äro förbundne genom wänskap och högaktning. GUSTAF, syslosatt at göra Sit Folk lyckeligt, förtienar at högaktas af en Furste, som Sielf är en wärdig Son af en

Konung, hwilkens lefnad gjorde et
stort Folks sällhet, och hwilkens
dödstimma började des olyckliga tides
hwarf.

Jag framhårdar med diupaste
wördnad

Nådige Herre,
Eder Kongl. Högghets

Stockholm
d. 20 Febr. 1773.

Underdånigste tienare
Nichelesi.

Upläst i Rådet d. 15 Febr.
1757.

Instruction, hwarefter Hans K:gl.
Höghets Kron-Prinsens Infor-
mator, Kongl. Maj:ts Pro-Man
och Canslie-Råd, Wälborne
Herr Samuel Klingenskierna,
uti Hans Kongl. Höghets Infor-
mation hafwer sig at råtta. Gif-
wen Stockholm den 15 Febr.
1757.

Såsom Rikens Högloff. Stån-
der uti 6 S. af deras för mig
utfärdade Instruction beha-
gat förordna at Hans Kongl. Höghets
Kron-Prinsens Informator skulle af
mig förses med en särskilt Instruction
wid des wigtiga ämbets-förrättning;
så har, efter Hans Kongl. Maj:ts med
U

Råds Råde dertil lämnade Nådiga bifall, jag bordt följande til Hr. Cansli-Rådets mogna besörjande och sorgfälliga i akt tagande öfwerlämna.

1:0 Sedan Hans Kongl. Höghet nu mera inträtt i Des Tolfte ålders år, så blifwer angelägit at Han hädanefter, mera än hitintills kunnat se, wänjes til arbetsamhet och application. Enille med affty för arbete är en nedgrafs stätt; och skulle icke blifwa swårt at uti äldre och nyare tidens minnesböcker igenfinna Regenter, som med uplyst förstånd, warit af ingen betydelse i deras länders styrfel, endast dertföre, at de skydt arbete, hwilket åter deraf härördt, at man under deras upfosstran icke häruppå hafst nog affsende, icke warit nog öfwerthygad, at wahnan är mäktig i detta målet lika som i alla andra. I anseende härtil, och som, utom des, Hans Kongl. Höghets Studier hädanefter blifwa allwarfammare och

til högre ämnen riktade än barna-åren tillåtit, så måste ock tiden derefter lämpas, och kommer fördenfull Hans Kongl. Höghets undervisning hvarje morgon kl. 10. at taga des början.

2:o Näst kunskapen om Gud och om Des sanna dyrkan, hwarutinnan Hans Kongl. Höghet niuter en särskild information, blifwer för Hans Kongl. Höghet måst angelägit at inhämta kunskap om hela Mennisko-slågtets, om Rikens och länders öden, om Regenters och stora Mäns gärningar och bedrifter. Wisdom och Dygd äro de tvenne yppersta ändamål af all upfostran. Bägge winnas hufvudsakeligen igenom Historiens läsande, som både med mera liflighet afmålar och med kraftigare bewis beledsagar hwad til en klof och dygdig wandel fordras, än sådant sker uti dogmatiske böcker, hwilka, til Sedo-lärans och Stats-klofhetens bibringande särskildt plåga författas.

Således kommer Historia Sacra et Profana i gemen, men Historia Patria i synnerhet, at blifwa ämnen af Herr Cangli-Rådets föreläsningar för Hans Kongl. Höghet. Methoden dertill blifwer hådanæfter lika som den hitintills varit; så mycket håldre, som af Hans Kongl. Höghets redan gjorde framsteg i detta studio, nogsamst skönjes at den varit god. Men som Hans Kongl. Höghets ålder nu mera än förr tillåter, at under Historiens läsande wända Hans Kongl. Höghets upmärksamhet uppå Regerings-Lagarne hos de ätskillige Folk-Slag, hwars öden komma at blifwa Hans Kongl. Höghet föredragne; så lærer Herr Cangli-Rådet, under föredragandet häraf, finna ymniga tilfällen at ådaga lägga och bewisa, det Regenter icke längre varit lycklige än de Skyddat och handhaft Lagarne, som varit grunden til deras wälbe; at de deremot, misnögdde med den makt, som Lagarne dem tillägnat, merendels

störtat sig selske, då de welat fullka-
sta lagen, och twungit Folket at giöra
makten ännu mera inskränkt för deras
efterföljare. Engelska Historien i syn-
nerhet lämnar här af märkwärdiga och
rörande exempel.

3:o Ehuru, som sagt är, Histo-
rien, då den rätt läses, är tillika den
bästa samling af alla moraliska sannin-
gar, så är likwäl angelägit, til rediga
och omwedsägeliga begreps erhållande
om dygder och laster, at Hans Kongl.
Höghet äger Sig någon fullständig mo-
raliskt sisteme noga bekant. Til den
ändan behagar Herr Cansli- Rådet
fortsara at öfwa Hans Kongl. Höghet
uti det forta sammandrag af Moralen,
som jag utur Wolffii, Locks, Bour-
lamakis och fleres skrifter för Hans
Kongl. Höghet upsatt och författat.

4:o Sedan Hans Kongl. Höghet
således undfådt tydeliga och klara be-

grep om Des Skyldigheter såsom menni-
 ska, blifwer angelågit, at Han jemwål
 med methode och uppå et systematiskt
 sätt, underrättas om Des Skyldigheter
 såsom ledamot af et samhälle, och så-
 som ämnad, igenom Des födsel, at
 blifwa et samhälles hufwud och Re-
 gent. Et kort men grundeligit siste-
 ma juris naturæ et gentium, hwil-
 ket för några år sedan uppå Fransyska
 utkom uti Geneve, kan af Hr. Cangli-
 rådet nyttias til denna undervisning,
 och recommenderar jag så mycket håls-
 dre samma lilla wärk, som det, ibland
 alla jag känner i detta ämne, innehå-
 ler de kraftigaste bewis deruppå, at
 oinskränkte Enwålds- Regeringar äro
 både för Regenter och för undersåtare
 äfwentyrliche; hwaremot allmän frihet
 och et igenom Grund-lagar fringsfänt-
 sat Konunga-wålde wisas wara med
 den naturliga Lagen måst instämman-
 de, för Konungar sielfwe det måst äre-
 fulla och för menniskor i gemen det hälso-

samaste af alla Regerings-sätt. Wid
 dessa ämnens utredande för Hans K:gl.
 Höghet, behagar jemväl Hr. Cangli-
 Rådet i synnerhet nyttia de anlednin-
 gar, samt söka intrycka uti Hans K:gl.
 Höghets sinne de oförlifneliga tankar
 och sanningar, som finnas anförde uti
 Riksfens Höglofl. Ständers Secrete-
 Utskotts *Extracto Protocoll* af d.
 14 Febr. 1756, hwilket, tillika med den
 för mig utfärdade *Instructionen* blif-
 wit igenom trycket allmänt giordt.

5:o Såsom i detta uplysta tide-
 hvarf ingen twifwel mera derom hyses
 at jordbruk, konst, handel och färd-
 fart, äro de endaste säkre medel til
 Nationers wälmågo, makt och anse-
 nde; så blifwer för Hans Kongl. Höghet
 angelägit, at igenom *Geographiens*
 studerande inhämta kunskap om alla
 länders lägen uppå Jord-klotet, om de-
 ras *Producter*, om deras *Inwånares*
 mängd, beskaffenhet och industrie; om

hwarje Maktis nu ägande besittningar; om deras mer eller mindre wikt i anseende til handelen, med mera. Dese kunskaper blifwa för Hans K:gl. Höghet oumgångelige, då bättre fram Honom kommer at föredragas hwad til et Rikes allmänna hushållning hörer.

6:o Til redighets erhållande uti tankarne och färdighets winnande at sluta och döma, äro de Mathematiska Wetenstaperna i synnerhet bidragande. Herr Canslie-Rådet äger sig befant, huruledes Hans Kongl. Höghets, wid Des år, ogemena förstånds krafter, hafwa tillstyrkt en tidigare början, än wanligit plågar wara, med dese wetenstapens föredragande för Hans Kongl. Höghet. Och som Herr Canslie-Rådet, hwilken sielf är här om den bästa domaren, funnit Hans Kongl. Höghet fullkomligen i stånd at med nytta och framgång fortfara i detta studio; så behagar Herr Canslie-Rådet fullfölja

des redan gjorde början härutinnan, hwarwid Herr Canslie-Rådets egen diupa insigt blifwer den säkraste Instruction.

7:0 Ibland de kunskaper som jemte deras nytta äro tillika prydande och jemwål i det hånseendet en Pring anständig, räknas billigt Experimens tal Physiquen, af hwars försummande händer at man icke sällan hörer folk af förstånd och beleswenhet, äga de grofwaste, ofullkomligaste och ofta falskaste begrep om ting som dageligen äro för våra ögon och ämnen til tal uti vår sammanlesnad. Så snart Hans Kongl. Höghet hunnit något längre uti Geometrien, läwer Herr Canslie-Rådet börja föreläsningar i denna wettenskapen, som jag billigt här bör anmärka vara Herr Canslie-Rådet Skyldig en del af den fullkomlighet til hwilken hon i vår tid hunnit.

8:o Sebermera behagar Hr. Cans-
 lie-Rådet underrätta Hans Kongl.
 Höghet om de förste principierne uti
 Fortificationen, hwilken wettenskap
 vidare kommer af Hans Kongl. Höghet
 at inhämtas igenom någon Fickelig
 Fortifications-Officerare, den
 Hans Kongl. Majjt lærer täckas dertil
 i nåder utse.

9:o Ehuru Latinska Språket uti
 närwarande tid statts mindre angelä-
 git än tilföre, och wärkeligen så är i
 anseende til de bästa Auctors öfwer-
 sättning uppå andre lesrande Språk;
 så anser jag dock för Hans K:gl. Hög-
 het oumgängeligit at blifwa deruti un-
 derwist. Utom det at de bästa öfwer-
 sättningar äro ofullkomlige, och läsas
 med föga nöje af den som äger sig bekant
 det språk hwarifrån de blifwit öfwer-
 satte, så har jemwål Latinen den sär-
 skilda och sig allena behållne förmånen,
 at det ännu i dag är egenteligen de

lärdas språk; at alla lärdoms öfningar
 wid **Univerfiterer** i alla Länder blifwa
 i det språket författade; at likaledes i
 alla Länder **Inscriptioner** både uppå
Medailler och andra **Monumenter**
 merendels göras uppå **Latin**; och ändre-
 ligen, at detta språk är här i **Sverige** så
 antagit i **Kongl. Maj:ts Cansli**, at
Konungens Bref til de fläste främman-
 de **Potentater**, **Förbund** och andra **Uf-**
handlingar med dem, altid upställas på
Latin. **Herr Cansli-Rådet** behagar
 fördenfkul fullfölja med **Hans Kongl.**
Högghet den redan begynte **informa-**
tionen härutinnan, och hoppas jag at
 således bereda för **Latinska Språket** et
skydd i framtiden emot den glömska
 hwarmed, åtminstone i vårt Land, det
 sedan någon tid syntes hafwa varit
 hotat.

10:0 Som **Hans Kongl. Högghet**
 ännu icke hunnit til den färdighet som
 fordras uti **Swenska** och **Fransyska**

språkens skafwande, så fortfares med denna öfning på sätt som redan blifwit begynt.

11:0 Med alla ofwannämde studier blifwer nu Hans Kongl. Höghet ihjelsatt hwarje dag i weckan, utom Söndagarne, ifrån kl. 10 om morgonen til kl. 1 eftermiddagen, samt ifrån 3 til 6 om aftonen: de timmar derunder begrepne som til Hans Kongl. Höghets andra exercitier användas. Sielfwa fördelningen af timarne skall särskilde föreskrifwas, och kan så mycket mindre här finna rum, som densamma för åtskillige orsakers skull nödwändigt måste ofta förändras.

12:0 Enär Hans Kongl. Höghet om någon tid kommit så wida uti *Jure publico Gentium*, at Hans underwisning kan börjas uti *Jure publico Patriæ* eller uti *Sweriges Fundamentäl- och Regerings-lagar*, så skall en

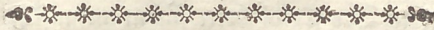
färskilt Instruction blifwa Hr. Cangli-
Rådet uti det högwiktiga ämnet med-
delt.

13:o Skulle Hans Kongl Höghet,
såsom med Skäl är at förmoda, göra
stora framsteg uti alla oswannämde Lä-
ro-delar; så blifwer Han wäl en up-
lyst och litterat Herre: men blifwer icke
just derföre en lycklig och ålfanswård
Regent. Härtill fodras hiertelag mera
än wett, et ädelt tänkesätt, et mildt
och fogeligt sinne; et medlidande och
af Människo = kärlek upwärmt bröst.
Skall detta erhållas, så måste, jemte
Hans Kongl. Höghets förstånds up-
brukande, en ständig aktning göras up-
på Des hierta och sinnelag, samt i gör-
ligaste mätto alla studier derhån wän-
das, at hiertat måtte blifwa rördt,
luttrade, intagit af lust at winna andra
människors kärlek, högaktning och til-
gifwenhet. Herr Cangli-Rådets egit
tänkesätt gör mig så försäkrad om des

bemödande i detta målet, at jag intet
 vidare behöfwer tillägga; utan önskar
 sluteligen at den Högste Guden wille
 förlåna Herr Cangli-Rådet den hälsa
 och all annan wälsignelse, som til des
 beswärliga men högst wiktiga falls up-
 fyllande tarfwas. Datum ut supra.

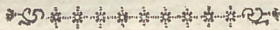
Carl Jr. Scheffer.

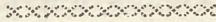

II

Hans Kongl. Höghet
Prinz GUSTAF,
Sveriges Rikes Kron-Prinz.

Uttolkning och Förklaring öfver
Sveriges Fundamental-Lagar.

Min Nådige Herre.

Eder Kongl. Höghet har under Des förflutne undervisnings-tid inhämtat åtskilliga kundskaper, hvars förnämsta ändamål varit, at bereda vägen och lägga grund til den stora och wigtiga wettenskap som nu kommer at för Ed. Kongl. Höghet förklaras: jag menar Sveriges Fundamental-lagar, som innehålla och förwara des Rege-rings-sätt. Om Eder Kongl. Höghet utur Moralen eller Sedo-läran såde

weta Des Skyldigheter såsom menniska;
om Ed. Kongl. Höghet sedermera utur
Jure publico universali lärt känna
Des Skyldigheter såsom lem af et Sam-
hälle; så har dermed egenteliga affig-
ten varit at tilreda Ed. Kongl. Hög-
hets sinne til et mognare och grundeli-
gare begrep om Des Skyldigheter såsom
Swenssk, och såsom ämnad af Försh-
nen at blifwa det Swenska Samhällets
Hufvud och Regent. Dese senare huf-
wudsafelige och Ed. Kongl. Höghets
yppersta Skyldigheter igenfinnas til hela
deras widd uti våra så kallade Funda-
mental- eller Grund-lagar, hwars inne-
håll min föresats är at nu för Eder
Kongl. Höghet framställa och uttyda.

Uti *Jure publico universali*
har Eder Kongl. Höghet redan sedt
hwad Grund-lagar i gemen äro, neml.
sådana allmänna Handlingar uti et
Samhälle, som utstaka de Regerandes
och lydandes rättigheter och Skyldighe-

ter inbördes, hvilka rättigheter och
 Skyldigheter utgöra Samhällets Rege-
 rings Sätt.

Hos oss i Sverige äro dessa all-
 männa Handlingar följande:

- 1:o. Regerings-Formen af år 1720.
- 2:o. Riksdags - Ordningen af år
 1723.
- 3:o. Wahl-Acten af år 1743.
- 4:o. Swea Konunga-Försäkran af
 år 1751, jemte Kongl. Maj:ts
 förra Nådiga Försäkran af år
 1743.
- 5:o. Samtelige Riksdags-Beslutet
 uti de stycken som röra Religio-
 nen och Regerings Sätter.

Innan jag Frider til desse Stad-
 gars och Lagars utläggning särskilt,
 bör jag derwid giöra några anmärknin-
 gar i gemen, tienande at sätta detta
 stora ämne uti sådan dag som til en
 grundelig insigt deruti nödwändig
 fordras.

Udraförst är således at märka, det alla förenämde Grundlagar äro öfwerenskomne, sammansattade och beslutne af hela Swenska nationen, igenom des Representans eller Fullmäktige, som ifrån de äldste tider hos oss burit namn af Rikens Ständer. Huru dese Ständer äro sammansatte, huru de wäljas och befullmäktigas, skal Eder Kongl. Höghet här nedanföre nogare så inhämta. På detta stället gör tilfyllest at Eder Kongl. Höghet blir derom underrättad, at i Sverige Rikens Ständer äro at anse såsom Nationen sielf, och såsom wore hela det Swenska Samhället per indiwidua samladt och tillstådes. Det synes wäl kunna häremot inwändas, at såsom Ständerne måste wäljas och befullmäktigas; såsom intet begrep kan fås om en fullmäktig utan principal; och såsom en principal, eller den som lånar sin magt åt en annan äger i gemen rätt at af des fullmäktig för-

dra redo för des göremål; så skulle utaf
 alt detta följa, at Riksfens Ständer
 icke representerade hela Samhället;
 utan at twert om Samhället ägde rät-
 tighet at kalla Ständerne til redo in för
 sig. Men när deremot betraktas: 1:o.
 at et Samhälle som af flere millio-
 ner menniskor är sammansatt, omöjeli-
 gen kan per individua samlas och på
 et ställe ihopkomma: 2:o. at för
 denne orsakens skull, för alla politiske
 kroppar i alla tider blifwit en nödwän-
 dighet at afgöra deras allmänna an-
 gelägenheter per deputatos: 3:o. at
 utaf nödwändigheten at handla per
 deputatos, följer nödwändigheten at
 til desse deputerade öfverlämna hela
 Samhällets rätt och magt, emedan, i
 fall någon del deraf undantoges, blef-
 we densamma, lifaledes uti utöfningen
 omöjelig, följakteligen et inret som uti
 ingen supposition kan äga rum: 4:o.
 at då Samhället aflädt sig och til des
 deputerade öfverlämnat all des rätt

och hela des magt, så försvinner derigenom all idee om fullmäktigskap och principalat, emedan detta senare fördrar en förbehållen rätt och magt, som strider emot vår supposition: 5:0. at ånfsönt här i Sverige Samhällets deputerade eller Riksdagsmännen äro med Fullmagter försedde, så är dock sådant en blott formalitet, i lagen stadgad för orsakers skull som här nedanföre sola omvöras, och hvarutaf ingen ting kan slutas emot de allmänna grundsatser som här bewiste blifwit; när detta, säger jag, betraktas, så lärer blifwa klart och oförnekligt at Rikens Ständer äro så at anse som ofwantil anfört är.

Dernåst tåckes Eder Kongl. Hög-
het anmärka at ändamålet af alla Rik-
sens Ständers beslut som komma un-
der namn af Grundlagar, är jemte
wår rena och sanna Religions bibe-
hållande, at förebygga et arbitrairt
Enwålde. Swenska Nationen har

ifrån urminnes tid haft Konungar öf-
 wer sig; men Konungarnes magt har
 alltid varit inskränkt, och wäldet såle-
 des icke ens mans wilja och godtycko
 öfwerlämnat. Konung Carl den El-
 lostes och des Sons Carl den Tolfstes
 Regeringar äro de enda som härifrån
 böra undantagas. Men det synes
 som hade Förshnen tillåtit detta inbrott
 uti Swenska Nationens urgamla
 seder och rättigheter endast til at göra
 dem för henne ännu mer smakelige, och at
 upwäcka hennes omtänka at fringslanta-
 sa dem med kraftigare bomar och måg-
 tigare försvar. Ty när Konung Carl
 den Tolfte utan arfwingar hädanryc-
 tes, war känslan af Enwäldets plågor
 och tyngd stegen til des högsta grad,
 så at Nationen, återståld i tilstånd
 at förordna om sig sielf, war om intet
 angelägnare än at så inskränka Konun-
 ga magten, det försök emot Natio-
 nens frihet skulle blifwa swåre om icke
 aldeles omöjelige.

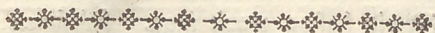
När Swea Rikes Ständer så tänkte och handlade, så woro utan twifwel deras ögon fäste dels uppå hwad Sweriget redan håndt, dels uppå andre Rikens exempel som intyga, at beklageligen Konungar merendels stråwa efter arbitrairt wälde. Men hade de kunnat förefe at til den Swenska Thronen skulle födas en Prins med sådane snilles gåfwor, med sådan insigt och så rena begrep som Eder Kongl. Höghet af den Högste undfäde, så hade til äfwentyrs deras mått emot Konunga magten blifwit mindre widsträckt, efter de wäl då tillika förestålt sig at för en så uplyst Regent skulle en inskränkt magt snarare blifwa ämne til fågnad och förnöjelse, hålft Eder Rgl. Höghet lätteligen begriper, och lärer wid mögnare år ännu mer öfwertrygas, at en Konungs råtta lycksalighet snarare befrämjes igenom lag och stadgar, än igenom godtycko och egit wälbehag.

Du följer en uttydning öfwer hwarje S. i Regerings-Formen som skulle blifwa för widlyftig at här införa; men hwad man derutur såsom gansta anmärknings-wärdt tror sig böra här inrycka, är den Reflexion H. Exc. gjordt i anseende til Rikens Ständers magt och myndighet, så lydande:

Då man fördenckful betraktar Rikens Ständer såsom magtägande, det är, såsom ägande en oinskränkt och absolut magt, så är klart at de kunna affläffa Lagar och stifta andra i deras ställen. Men då man å andra sidan bestådar dem såsom lagbundne och icke ägande någon arbitraire magt, så är lika tydeligit at Ständerne icke kunna sättia sig öfwer en Lag som är i sin fulla kraft, utan at han måste affläffas innan han kan öfverträdas. Med et ord, Ständerne kunna bryta Lag, stifta Lag, men icke handla emot Lag.

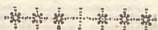
Skulle likväl detta senare emot all förmodan ske, så finnes väl ingen annan magt i Riket som sig deremot sättia kunde; men hwad altid händer Regenter som missbruka den högsta magten skulle äfwen då drabba Rikets Ständer, at nemligen deras magt blesse förhatelig, folkets sinnen dertfrån afwände, och grunden lagd til en påföljande oundwifelig revolution.

Tal

Til Hans Kongl. Maj:ts i
sittande Råd, då Hans
Kongl. Höghet Kron-
Prinszen, efter fullbordad
upfostran, inträdde i K:gl.
Maj:ts Råd-Kammare.

Stormåktigste zc.

Med Eder Kongl. Maj:ts Nå-
digste wälbehag och Rikens
Höglofl. Ständers samtycke äger jag i
dag den nåden at inför Eder Kongl.
Maj:ts nedläggga den dyra wärd mig nu
uppå siunde året anförtrodd varit.
Min glädie öfwer des lyckeliga ut-
gång är ousfäjelig; mine förtienster

derwid hafwa varit inga. Förshnen
 har alt giordt, då hon nedlagt uti
 Hans Kongl. Höghets person de säll-
 syntaste naturens gåfwor, tilredt för
 Honom de största efterdömen, och un-
 der den wisaste styrfel lätit de spådaste
 ären blifwa en grundwal til det hopp
 som nu hos Hans Kongl. Höghet i så
 hög grad framlyser.

At afmåla detta hopp och de
 egenfaper hwaruppå det bygt är, skul-
 le wid detta tilfälle wara min skyldig-
 het, så framt mig icke en annan och
 än ömare skyldighet-ålågo, at neml.
 i Hans Kongl. Höghets närwaro
 icke tolka Des beröm. En enda del
 deraf bör jag icke dölja, som är Hans
 Kongl. Höghets oinsfränkta wördnad
 för Des hulde Fader och Moder, och
 Des brinnande kärlet för Des Foster-
 land. Desse rörelser utgöra, om jag
 så får tala, stülen af Hans warelse,
 och i dem lærer Hans Kongl. Höghet,

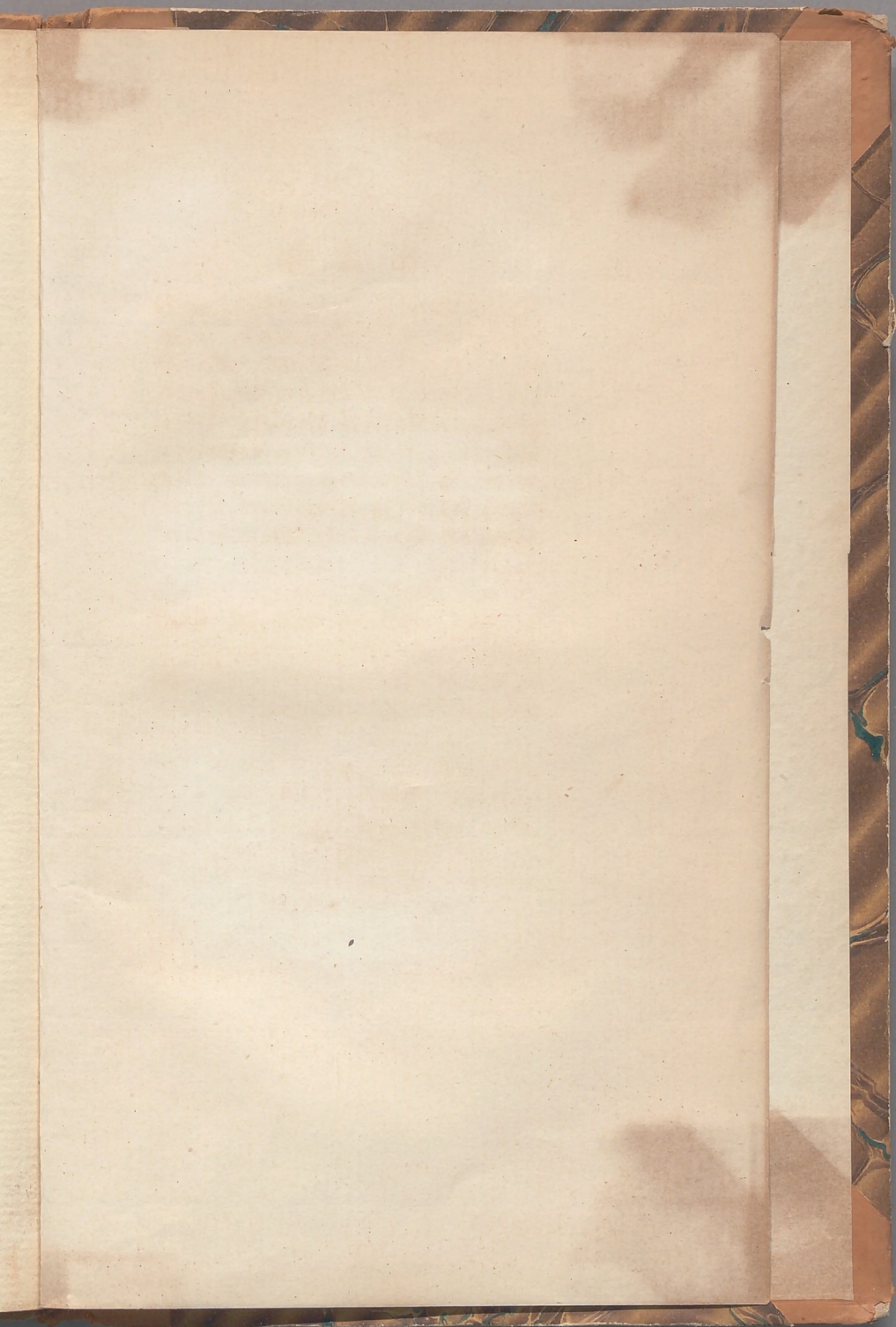
genom Guds nådiga bistånd, dageligen finna nya anledningar at stadga de bygder som Des höga stånd tilhöra och pryda.

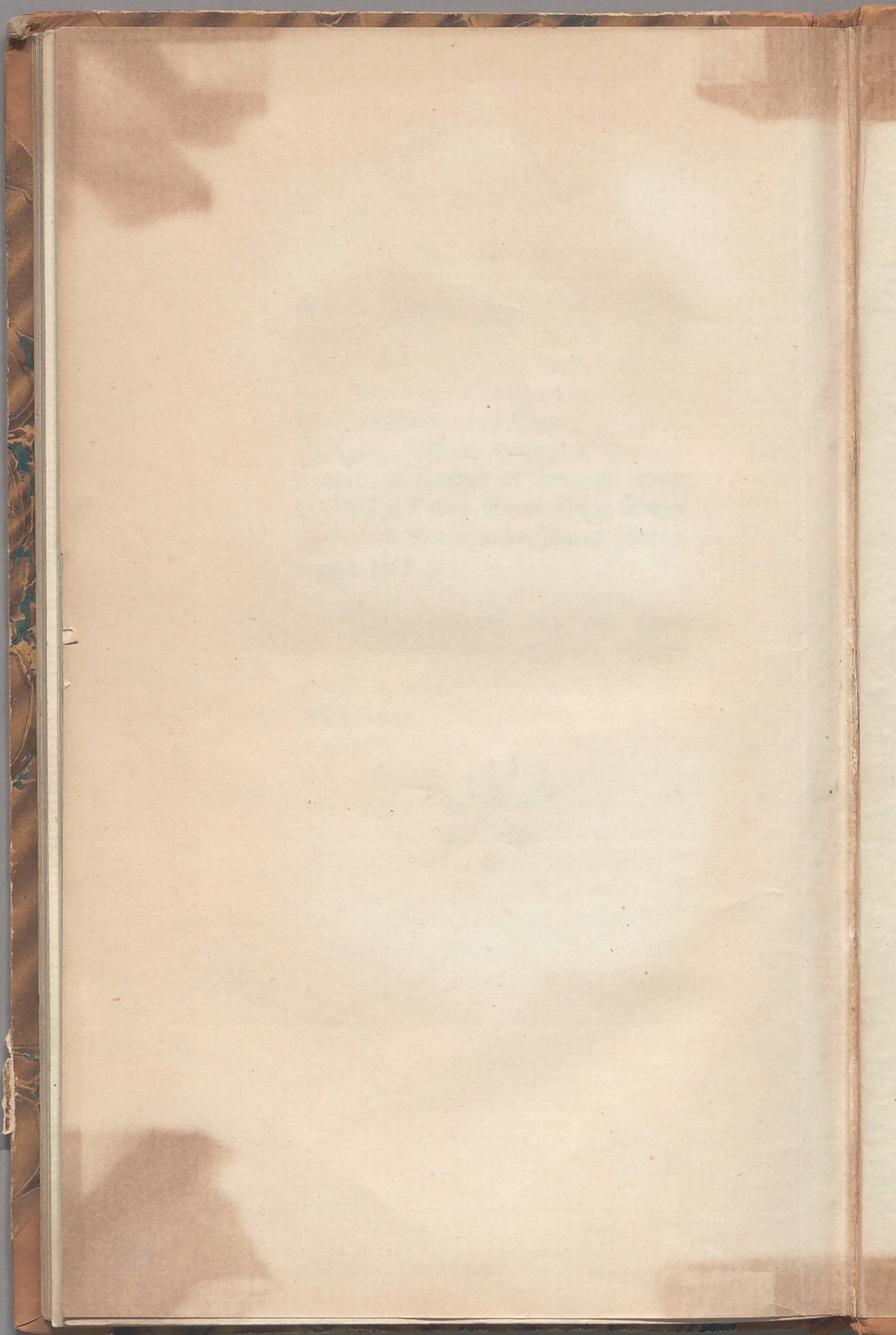
Himmelens Herre wälsigne nu Hans Kongl. Höghets inträde uppå den bana, til hwilken Hans börd Honom kallat och Hans kundskaper så bitida wärdig giordt. Han söke under hela des lopp icke den falska åran at synas stor, utan den sanna åran at göra menniskor godt; icke den fruktan som af wälde och magt injagas, utan den kärlek som mildhet och rättwisa åtföljer; icke lagars undertrampande, utan lagars Skydd; icke smickrares roos, utan sit samwetes förnöjelse. Då winner Eder Kongl. Maj:ts stora namn uti Hans Kongl. Höghets Person en ny glans, och Hans Kongl. Höghet sielf lærer utan smicker blifwa kallad Stor, såsom den namnkunnige Sveriges Konung, med hwilken Hans

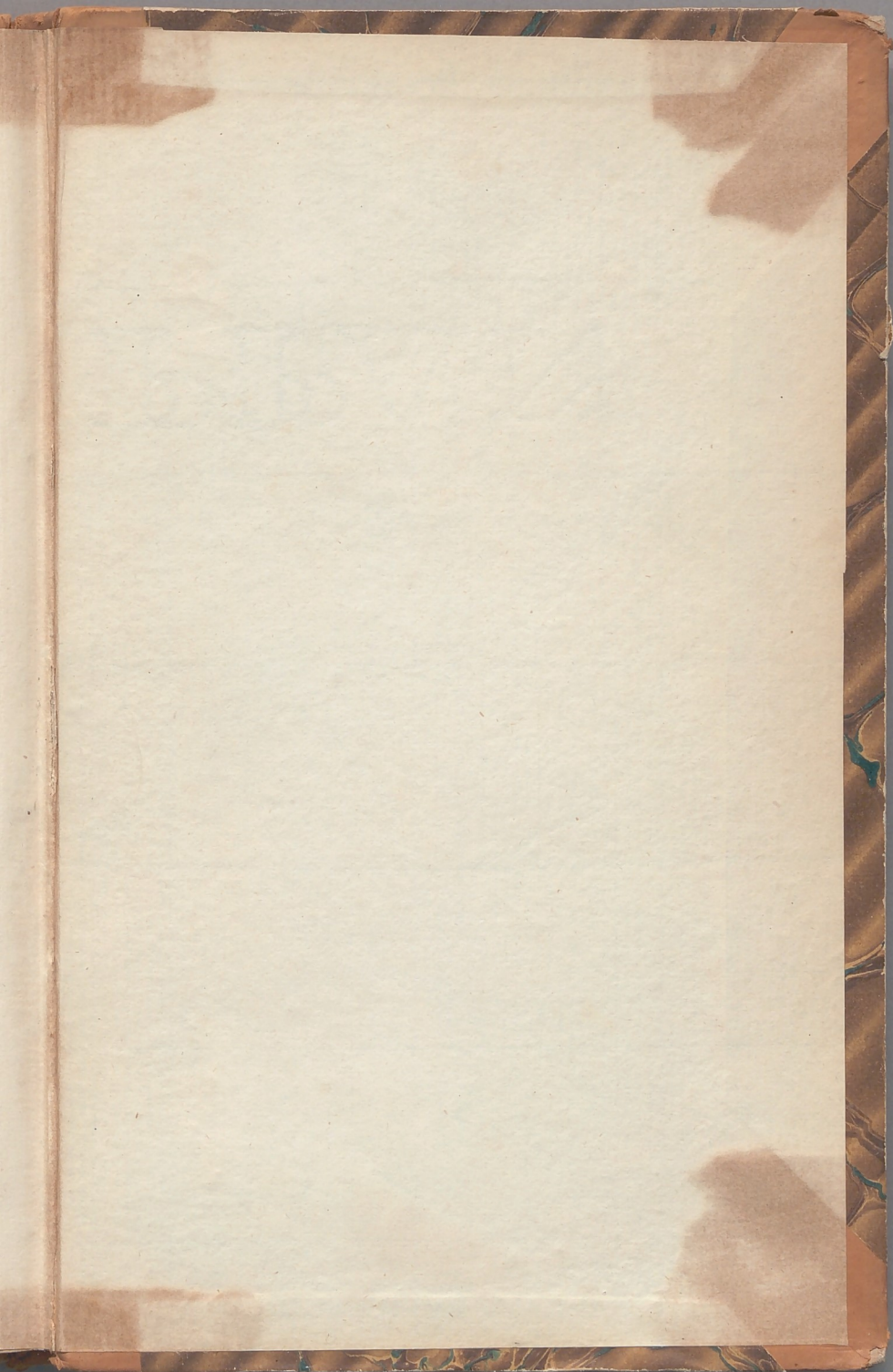
Kongl. Höghet, igenom en anmärknings-wård Förmyndens Skickelse, i dag winner den likhet, at wara näst honom, den förste Sweriges Arf-Hurste som Sin Fader uppå Sweriges Thron hyldigat. Ware detta, i Herrans namn, et förebud at ännu en gång GUSTAF den Store öfwer Swea Länder och Swea undersåtares hjertan regera får!

Jag innesluter mig uti Eder Kongl. Maj:ts Nåd, den jag igenom wördnad, trohet och sanning intill min dödsstund skal söka förtiena.

www.books2ebooks.eu